

Plan mot kränkande behandling 2020-2021 för Hemsjö förskola, Alingsås kommun

Planen beskriver det kontinuerliga arbetet med förebygga och åtgärda all form av diskriminering, trakasserier och kränkningar samt främja likabehandling. Planen baseras på de bestämmelser som skollag och diskrimineringslag anger.

Typ av styrdokument: Riktlinje

Beslutande instans: Rektor

Datum för beslut: 2020-10-26

Diarienummer:-

Gäller för: Hemsjö förskolan

Giltighetstid: Verksamhetsår 20/21

Revideras senast: Ny plan upprättas varje år

Dokumentansvarig: Rektor

Läroplan, Lpfö 18

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor.”

“Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

Grundläggande värden, Lpfö 18

Arbetslaget ska samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,

Normer och värden, Lpfö 18

Vision

Förskolan arbetar efter Barn och Ungdomsförvaltningen vision *Lust att lära*. Vi sätter lärandet i centrum för våra barn och skapar delaktighet. Vårt arbete bygger på ett styrkebaserat förhållningssätt. I vårt arbete är språket den bärande idén. Att språka och kommunicera är en förutsättning för allt lärande. Lärandet genom leken är också ett av förskolans fokusområden. Vi arbetar dessutom mycket medvetet med vår värdegrund för att främja och utveckla barnens sociala kompetens, motverka diskriminering och kränkningar.

Förklaring av centrala begrepp i planen

Barnkonventionen

Barnkonventionen är svensk lag och viktig utgångspunkt i arbetet med denna plan. I barnkonventionen artikel 2 slås fast: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Kränkande behandling

Definitionen av kränkande behandling utgår från skollagen (6 kap 3 §) och avser ett uppträdande, som utan att vara diskriminering, kränker ett barns/elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas *mobbning*. Bedömningen görs utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Ofta kan det vara uppenbart att exempelvis en spark eller ett slag är kränkande behandling. Ibland är det dock svårare att bedöma,

till exempel om det rör sig om utfrysning.

Diskriminering

Definitionen av diskriminering utgår från diskrimineringslagen och kan kortfattat beskrivas att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsidentitet (vilket kön du känner dig som) och könsuttryck (hur du väljer att uttrycka ditt kön genom exempelvis kläder och frisyrier), etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning (till exempel ateism, islam, judendom), sexuell läggning, funktionsnedsättning (till exempel allergi, adhd eller synskada) samt ålder. Enligt diskrimineringslagen kan diskriminering ske genom sex olika former av diskriminering: direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och sexuella trakasserier, instruktioner att diskriminera.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Kränkningar benämns trakasserier om de har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: Trakasserier kan också ske om de är av sexuell natur, då kallas de *sexuella trakasserier*. Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Ansvar

Rektor är ansvarig för att det varje läsår upprättas en plan mot kränkande behandling och att den förankras hos personalen. All personal på förskolan har ansvar för att känna till och följa planen samt agera där man misstänker eller upptäcker diskriminering eller annan form av kränkande behandling. All personal ska ha ett normkritiskt förhållningssätt och ansvarar för att medvetandegöra planen hos barnen samt ansvarar för att rutinerna i planen följs.

Förskolans kontinuerliga hälsofrämjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg miljö i förskolan och förstärka respekten för allas lika värde. Det är ett arbete som riktas till alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Här följer en beskrivning av hur vi kontinuerligt arbetar främjande och förebyggande på vår förskola.

Vi ser att barnen trivs och är trygga på vår förskola. All personal på Hemsjö förskola kommer att fortsätta med kontinuerliga samtal och uppföljning i sitt arbetslag om ett gemensamt förhållningssätt i relation till sin aktuella barn-grupp. Vi ser att barnen trivs och är trygga på vår förskola, men förhållandena kan snabbt skifta. Därför är det viktigt att interagera med barnen och vara närvarande för att kunna se hur de mår, vad de gör och vad de säger. Detta för att vara steget före och guida i hur vi är mot

varandra och om konflikter uppstår. Det goda samspelet och en fin kamratskap uppmuntras ständigt och lyfts inför alla. Vi delar även in barnen i mindre grupper vilket underlättar att upptäcka och ger oss chansen att förebygga konflikter och dåliga attityder som kan leda till kränkningar.

All personal på Hemsjö förskola kommer att fortsätta med kontinuerliga samtal i sitt

arbetslag om ett gemensamt förhållningssätt i relation till sin aktuella barngrupp. Vi pedagoger strävar efter att vara goda förebilder tillsammans med barnen och mot kollegor. Detta arbetssätt vill vi fortsätta att utveckla och vår förhoppning är att det även fortsättningsvis medför trygga barn som trivs, utvecklas och lär tillsammans. Beskriv ert kontinuerliga arbete, stödfrågor finns i handledningen, rubrik

Samverkan och förankring av planen

Planen förankras genom samverkan med barn, personal och vårdnadshavare vilket beskrivs nedan.

Barnens delaktighet

- Utifrån vår grundverksamhet ges barnen möjlighet till att utveckla sin empatiska förmåga samt sin respekt för allas lika värde.
- Barnen ges möjlighet att med närvarande vuxna och i samspelet med andra, utveckla verktyg för att hantera olika konflikter som kan uppstå.
- I samspelet med andra upptäcker barnen värderingar och normer för sin samvaro som i sin tur kräver vägledning av lyhörda och närvarande vuxna.
- Vi arbetar med att medvetandegöra barnen om hur barnen utifrån deras egna behov kan skapa möjligheter för att sätta sig in i någon annans perspektiv.

Vårdnadshavarnas delaktighet

- Föräldramöten.
- GR-enkät.
- Utvecklingssamtal.
- Kontinuerliga samtal vid lämning och hämtning.

Personalens delaktighet

- Kontinuerlig uppföljning och utvärdering av DoK.
- Fortlöpande värdegrundsarbete.
- Verksamhetsmöte, avdelningsmöte m.m.
- Utveckla barnens kommunikativa förmågor, i att uttrycka sig och lyssna på varandra.
- Arbeta med gruppstärkande aktiviteter.
- Kontinuerliga samtal i personalgruppen kring gemensamma förhållningssätt och stämningar i barngruppen.

- Vi har ett tillåtande klimat på förskolan vilket gör att barn, föräldrar och personal vågar påtala problem och upptäcka kränkningar.
- Informera vikarier om vårt förhållningssätt.
- Tillsammans med barnen skapa rutiner för god samvaro.
- Genom diskussioner med barn och pedagoger identifieras om utrymmen i inne- och utemiljön upplevs som trygga respektive otrygga.
- Föräldrar informeras vid terminsstart/föräldramöte kring planen och dess innehåll

Utifrån ovanstående upplever vi att vi har fått möjlighet till att utvärdera och följa upp resultatet på ett adekvat sätt. Vi fortsätter med vårt pågående värdegrundsarbete.

Kartläggning och analys

Kontinuerliga samtal i arbetslaget där vi lyfter följande frågor;

- Kan vi se konfliktmönster mellan barnen i våra grupper?
- Finns det något enskilt barn som utsätts för kränkningar eller diskriminering?
- Har vi god uppsikt över alla utrymmen där barnen befinner sig?
- Ser vi några mobbnings-tendenser?

För att identifiera och säkerställa eventuella risker:

- Kartlägga miljön inne och ute: God uppsikt över alla platser barnen vistas och vara extra lyhörda på de platser där vi ser att konflikter ofta kan uppstå, även observera barnens kroppsspråk, sprida ut oss på gården för ökad trygghet
- Utvecklingssamtal med vårdnadshavare varje läsår
- Analys av trivselenkäten i GR
- Närvarande och lyhörda vuxna och samtal i arbetslaget
- Avsätta tid till samtal direkt vid problem/händelser

Utvärdering av föregående års prioriterade mål

Planen utvärderas varje år. Här beskrivs vilka åtgärder som genomförts och om de haft någon effekt.

Mål från föregående läsår	Stimulera barns samspel samt hjälpa och stödja dem att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra.
Aktiva åtgärder	Uppföljning med såväl barn som vuxen som är inblandade.
Resultat	Vi upplever att de flesta barn känner en samhörighet och en gemenskap till gruppen. Alla barn ska utveckla sin förmåga att bry sig om varandra. Barnen ska, efter sin förmåga, kunna sätta ord på sina känslor i en konflikt. Vi ska ge barnen redskap för att så småningom lösa konflikter på egen hand.

Analys	Vi upplever att vi under året kontinuerligt arbetat aktivt med vår gemensam värdegrund och att vi därigenom fått en god grund, gott klimat och förhållningssätt gentemot varandra, vilket har avspeglat sig i barngruppen, föräldrasamverkan och miljön. Att arbeta främjande och förebyggande är ett ständigt pågående arbete så att alla barn känner sig välkomna, trygga samt känner en tillhörighet på förskolan. Vi är måna om att lyssna in barnens och vårdnadshavarnas synpunkter, önskemål och behov som en viktig del i verksamhetens utformning. Vår uppfattning, utifrån kartläggning av de sociala klimatet på förskolan, är att ett positivt och respektfullt bemötande mellan människor stärks gemenskapen och samhörigheten.
---------------	--

Kartläggning av risker i verksamheten, analys av orsaker samt genomförande av åtgärder

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker som ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Alla barn ska ha möjlighet att utvecklas utan att diskrimineras av andras normer och föreställningar.

Risker kränkande behandling

Förskolan ska förebygga och förhindra kränkande behandling

Kartläggning av Risker

Vi ser regelbundet över barnens trygghet och trivsel. Vi kartlägger eventuella risker genom samtal med barn, personal och vårdnadshavare. Det sker genom exempelvis utvecklingssamtal men även spontana samtal. Vi utför så kallade trygghetsvandringar både inomhus och ute på gården. Vi dokumenterar varje fall av kränkande behandling.

Typer av risker som finns i verksamheten är: fysisk och verbala kränkningar, trakasserier och psykosociala kränkningar.

Analys

En av riskerna vi identifierat är utemiljön, gården är stor utformad så det uppstår risker att barnen hamnar i olika former av otrygghet. Det gäller även miljön inomhus där förskolans planlösning och utformning försvårar för pedagoger att ha uppsikt. Det faktum att barngrupperna är stora, kontra personaltätheten medför risker för kränkande behandling och otrygghet, då det krävs närvarande pedagoger för att

minimera att kränkningar uppstår.

Risker identifierade utifrån diskrimineringsgrunderna

I arbetet för att motverka diskriminering är det viktigt att tänka på att arbetet inte handlar om att åtgärda problem som redan har uppkommit i ett *enskilt fall*, utan om att förebygga att barn diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter i förskolan.

Kön

Kartläggning av risker

Vi behöver regelbundet diskutera och tänka på vårt språk och förhållningssätt i mötet med barnen och vårdnadshavare. Vi behöver tänka barn och inte pojk och flicka i allt vi gör.

Analys

Vi ser att många vårdnadshavare inte har samma tänk gällande kön, normer och värden, barnens beteende överförs många gånger hemifrån.

Könsidentitet och könsuttryck

Kartläggning av risker

I handledningen hittar ni exempel
Verksamheten och personalens förhållningssätt ska lyfta mångfalden och allas lika värde oavsett könsuttryck och könsidentitet.

Analys

Vi ser att många vårdnadshavare inte har samma tänk gällande kön, normer och värden, barnens beteende överförs många gånger hemifrån. De normer och ståndpunkter som råder i samhället gör att förskolan måste arbeta kompensatoriskt och framhålla allas lika värde utifrån könsidentitet.

Etnisk tillhörighet

Kartläggning av risker

Alla barn är våra barn på förskolan. Det sker ingen skillnad på etnicitet. Frågor och nyfikenhet hos barnen kring hudfärg, ursprung kan leda till bra samtal och diskussioner kring att alla är olika och unika.

Analys

Vi ser att många vårdnadshavare inte har samma tänk gällande etnisk tillhörighet, det finns att risk att barn får samma uppfattning.

Religion eller annan trosuppfattning

Kartläggning av risker

Respektera allas trosuppfattning och religion i förskolan. Ha samtal med vårdnadshavarna redan vid inskolningssamtalet.

Analys

Okunskap kan leda till fördomar. Det är viktigt att våga fråga, ta reda på mer och ha en bra dialog med berörande personer.

Funktionsnedsättning

Kartläggning av risker

Det kan vara brister tillgänglighet i lokalerna som inte är anpassade till fysiska funktionsnedsättningar.

När det gäller psykiska funktionsnedsättningar kan det vara brist på kunskap om vad nedsättningen innebär.

Det är viktigt att vi ökar förskolans kunskaper om hur det är att leva med funktionsnedsättning. Stor vikt vid läggs vid att välja aktiviteter där alla kan delta utefter sina förmågor.

Analys

Det kan vara bristande tillgänglighet i lokalerna som inte är anpassade till barn med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. Det kan också vara bristande kunskap bland personalen om hur det är att arbeta med barn med olika funktionsnedsättningar.

Sexuell läggning

Kartläggning av risker

En familj kan bestå av olika konstellationer, det är viktigt att belysa olikheter samt hur vi behandlar varandra. Barn som blir behandlade på annat sätt på grund av egen sexuell läggning eller vårdnadshavares (närstående) sexuella läggning ska bli fört till rektorn.

Analys

Pedagogernas förhållningssätt till sexuell läggning bör ständigt utvecklas och hållas uppdaterad. Literature kring ämnet och hur en kan hantera det i förskolan bör finnas till hands.

Ålder

Kartläggning av risker

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserierna på grund av ålder. Det kan innebära att vi, både barn och vuxna, har förväntningar på varandra enbart grundat på ålder. Barn är ofta medvetna om att ålder spelar roll och kan båda använda detta som inkludering och exkludering i exempelvis lekar. Barn ska inte bli diskriminerade, icke inbjudna eller få delta i aktiviteter på grund av ålder. Inte heller pedagoger på förskolan.

Analys

Att särskilt tänka på som pedagog kan exempelvis vara att inte ge beröm eller kritik utifrån barnens ålder utan i stället uppmärksamma aktiviteten som barnen utför. Att reflekteras över exempelvis indelning av grupper som gör enbart baserat på ålder bör indelas efter behov, mognad och utveckling.

Årets prioriterade mål och aktiva åtgärder

Föregående års utvärdering tillsammans med behov förskolan identifierat i sin risk- och kartläggning ligger till grund för årets insatser. Åtgärderna tidsplaneras och genomförs så snart som möjligt.

Mål 1	Stimulera barnens samspel samt hjälpa och stödja dem att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra.
Aktiva åtgärder	Att hålla planen levande
När? Ansvarig	Alla är ansvariga.
Uppföljning (Unikum?)	Uppföljning med såväl barn som vuxen som är inblandade.

Rutiner för när diskriminering eller kränkande behandling förekommit

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon personal får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det är viktigt att det enskilda barnets upplevelse av det inträffade är utgångspunkt för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen.

Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

Barn- och ungdomsförvaltningen har en gemensamt framtagna rutin samt ärendegång. Den finns tillgänglig här:

<https://alfresco.alingsas.se/share/proxy/alfresco/api/node/content/workspace/SpacesStore/53a9bb56-ebda-425d-9c7c-8433c85614b1/Rutin-kr%C3%A4nkande>

Tillvägagångssätt vid misstanke om diskriminering eller kränkande behandling

Syftet med att anmäla och utreda är att säkerställa att kränkningarna upphör. I vissa fall kan ärendet vara utagerat och omhändertaget i utredningsarbetet. I andra fall behöver en handlingsplan upprättas och följas upp. Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

- När det finns misstanke om att ett barn blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling ska alltid en anmälan om kränkande behandling upprättas, en sådan lämnas till rektor.
- Ta reda på vad som har hänt, samtala med den som blivit utsatt och den som har utsatt prata med andra som kan ha sett något. Detta ska ske skyndsamt, helst samma dag som händelsen.
- När en anmälan om kränkande behandling upprättas ska vårdnadshavare alltid meddelas. Efter att en anmälan upprättas ska en utredning påbörjas. I samband med utredningen kan ytterligare samtal vara nödvändiga för att reda ut vad som hänt.
- Rektor ansvarar för utredningen. Anmälan och utredning lämnas alltid till huvudman.

Om personal utsätter barn för diskriminering eller kränkande behandling

Om någon person utsätter ett barn för diskriminering eller kränkande behandling görs även då en anmälan.

Vill du som vårdnadshavare anmäla en kränkning kan du kontakta personalen eller rektor. Alternativt kan du använda blankett som du finner på förskolans hemsida som lämnas till skolans rektor.

Det är rektor som ansvarar för förskolans likabehandlingsarbete. Kontakta rektor om du har frågor.

Telefonnummer till förskolan:
Rektor 0322 - 61 72 75

Avdelningar Svalan, Humlan, Solen, Myran och Månen

Bilagor

Bilaga - Anmälan om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier (lämnas till ansvarig rektor)

